

Uppföljnings- och utvärderingsplan 2021-2023

Antagen av styrelsen 2021-03-19 §37

Förord

Samordningsförbundet har som uppgift att testa och pröva nya arbetssätt i samverkan och har som uppdrag att följa upp och utvärdera sina insatser.

Enligt Lag (2002:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser, sjunde paragrafen så framgår det att *"Ett samordningsförbund har till uppgift att:*

5. Svara för uppföljning och utvärdering av rehabiliteringsinsatserna".

I samband med att styrelsen beslutade 2020-11-27 om Verksamhetsplanen och budgeten för 2021 med preliminär planering för 2022 – 2023 så framgick det att en plan för Uppföljning- och utvärdering ska sammanställas i början av 2021.

För styrelsen ska kansliet redovisa de resultat som uppnåtts i förhållande till de uppsatta målen i de olika insatserna. Förbundet och dess ingående myndigheter ska för regeringen redovisa och kommentera uppnådda resultat, i förhållande till de mål som regeringen angett i regleringsbrev eller i annat beslut. På samma sätt ska styrelsen ska styrelsen rapportera resultat till Göteborgs stad och Västra Götalandsregionen.

Utvärderingar tjänar som ett underlag för den framtida planeringen och därmed styrningen av vilka insatser som förbundet och dess parter bör satsa på framöver.

I denna sammanställning beskrivs de uppföljningar och utvärderingar som görs och planeras utifrån ett lokalt och nationellt perspektiv under perioden 2021 till och med 2023. Finsam Göteborg arbetar rättighetsbaserat för att garantera att alla insatser i planering, genomförande och uppföljning alltid har individen i fokus.

Eva Magnusson
Förbundschef

Versionshantering

Datum	Version	Beskrivning	Ändrat av
2021-03-01	0.1	Första utkastet	EM
2021-03-08	0.2	Komplettering indikatorer MR	HW, EM, MS
2021-03-19	1.0	Antagen av styrelsen	EM

Innehåll

1	Försändringsteori eller verksamhetslogik	5
1.1	Användning av förändringsteori	5
1.1.1	Lagarbete	5
1.1.2	Exempel på insats.....	6
2	Uppföljning generellt	7
2.1	Agenda 2030	7
2.1.1	Nationella rådet	8
2.1.2	SUS	8
2.1.3	Indikatorer för finansiell samordning.....	9
2.1.4	Indikatorer för mänskliga rättigheter	9
3	Utvärdering	10
3.1.1	Nationell utvärdering	10
3.1.2	SKR	11
3.1.3	Lokala utvärderingar	11
4.	Matris för uppföljning och utvärdering per insats.....	12

1 Försändringsteori eller verksamhetslogik

För förbundets interna styrning gäller att ta fram resultat och analysera effekter som underlag för bedömning av insatserna och för eventuella beslut om förändringar och framtida inriktningar. Förändringsteori eller verksamhetslogik är ett verktyg för detta kontinuerliga förändringsarbete.

Bild hämtad från Ekonomistyrningsverket: Programteori med verksamhetslogik – en handledning.

1.1 Användning av förändringsteori

Förändringsteori är en teoretisk metod som förbundet kan använda för att beskriva tänkta förlopp och bakomliggande antaganden i insatserna. Metoden kan användas som stöd i samband med planering, styrning, uppföljning, utvärdering och kommunikation av verksamheterna. Genom att tydliggöra antagna orsakssamband – från insatta resurser till effekter – skapas underlag för diskussion och analys. Metoden kan användas för att diskutera: mål- och resultatindikatorer, framgångsfaktorer, överflödiga aktiviteter, utvärderingsfrågor och slutligen förbättringsåtgärder. Metoden hjälper till att tydliggöra syften och antagna samband.

1.1.1 Lagarbete

Arbetet med att ta fram verksamhetslogik är ett lagarbete som skapar delaktighet och minskar risken för att insatsen uppfattas olika för de ingående parterna och medarbetarna.

1.1.2 Exempel på insats

Ett första steg är att beskriva insatsen eller aktiviteten, vilket ska göras i de ansökningar som inkommer till förbundet. Arbetet med att beskriva insatsen kan genomföras i fem steg (se faktaruta nedan).

Resurser	Aktiviteter	Prestationer	Målgrupp	Effekter kort sikt	Effekter lång sikt
<i>Personal från fyra parter</i>	<i>Samordnad rehabilitering</i>	<i>Gemensam rehabiliteringsplan</i>	<i>Personer som saknar sjukpenninggrundande inkomst</i>	<i>Stegförflyttning mot arbete eller studier</i>	<i>Egen försörjning</i>

Fem steg

Steg 1: Inhämta information om målgruppens behov.

Steg 2: Beskriv syftet med insatsen.

Steg 3: Definiera insatsens olika beståndsdelar i en tabell.

Steg 4: Beskriv insatsen logik i schema.

Steg 5: Bekräfta beskrivningen av insatsens antagna orsakssamband.

2 Uppföljning generellt

2.1 Agenda 2030

Finsam Göteborgs strategi bygger på att förbundets drivs professionellt samt att strukturella och individinriktade insatser utvecklas och genomförs med god kvalitet. Finsam Göteborgs verksamhet och resultat ska vara kända internt hos parterna och externt hos göteborgarna. Förbundet har en påverkan och betydelse för att bidra till genomförandet av de 17 globala målen för hållbar utveckling, Agenda 2030. Förbundet arbetar särskilt med följande mål:

1	Ingen fattigdom	målnummer 1.3 och 1.4
3	God hälsa och välbefinnande	målnummer 3.8
4	God utbildning för alla	målnummer 4.1, 4.3, 4.4 och 4a
5	Jämställdhet	målnummer 5.1 och 5.4
8	Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	målnummer 8.5 och 8.6
10	Minskad ojämlikhet	målnummer 10.1 och 10.2
16	Fredliga och inkluderande samhällen	målnummer 16.6

Indikatorer och uppföljning av ovanstående mål ska arbetas fram under 2021.

2.1.1 Nationella rådet

Nationella rådet verkar för att insatser finansierade av samordningsförbund utvecklas och bedrivs med god kvalitet. I detta uppdrag ingår att stödja förbunden i utvecklingsarbetet med uppföljning och utvärdering. Nationella rådet har en arbetsgrupp för uppföljning och utvärdering som ska bistå förbunden med stöd i frågor kring uppföljning och utvärdering.

För närvarande pågår ett utvecklingsarbete med uppföljningssystemet SUS (Sektorsövergripande system för uppföljning av samverkan och finansiell samverkan inom rehabiliteringsområdet) med ett nytt rapporteringsverktyg som ägare Försäkringskassan ansvarar för.

2.1.2 SUS

SUS är ett enhetligt system som möjliggör uppföljning med stöd av rapporter och dels möjliggör transparens, då rapporterna är tillgängliga för parterna och alla förbund.

Försäkringskassan, i egenskap av systemägare, ansvarar för drift. Förvaltning och utveckling av uppföljningssystemet SUS. SUS är dock ett myndighetsgemensamt system. Samtliga parter inom Finsam Göteborg har en gällande överenskommelse med Försäkringskassan och har därmed tillgång till behöriga beställare inom den egna organisationen.

Lokal samverkansansvarig på förbundet är utvecklingsledaren Henrik Westerberg.

2.1.2.1 Deltagarnas samtycke

För att deltagare ska kunna registreras med personuppgifter behöver deltagaren ge ett skriftligt samtycke till registrering i SUS. Om deltagaren inte samtycker eller har en skyddad identitet görs en anonym registrering.

2.1.3 Indikatorer för finansiell samordning

Via Nationella nätverket för Samordningsförbund NNS, har ett enkätverktyg utvecklats som möjliggör bedömning av kvalitet avseende förbundens verksamhet över tid och jämförelser mellan förbunden samt ger förbund och ingående parter ett stöd för att förbättra samordningen av insatserna. Dessutom ger enkäterna möjlighet att aggregera data nationellt.

Instrumentet består av enkäter för kvalitetsvärdering av förbundets insatser kopplat till 15 kärnindikatorer beskriva i NNS rapportserie 2015:2. En 16:e indikator infördes 2020 och rör värdegrund utifrån mänskliga rättigheter såsom jämställdhet, mångfald och jämlikhet genomsyrar den lokala samverkanskulturen. Insamling av enkätsvar för detta mått sker för första gången under 2021.

Uppföljning med enkäter sker normalt en gång per år, i oktober månad. Data samlas in för deltagare, medarbetare, parternas chefsgrupper och förbundschef/kansli.

Lokalt ansvarig för Indikatorerna är utvecklingsledare Henrik Westerberg. Indikatorerna för finansiell samordning nås på NNS hemsida www.nnsfinsam.se

2.1.4 Indikatorer för mänskliga rättigheter

Arbetet inom förbundet ska grundas i mänskliga rättigheter, med fokus på ett innovativt rättighetsbaserat perspektiv. Som ett startskott för detta fördjupningsarbete deltar förbundet i det ettåriga programmet *Från vad till hur* där förbundet är en av fyra samverkansparter tillsammans med Borås Stad, Vänersborg kommun och Herrljunga kommun. Programmet drivs av Emerga Institute. En del av fördjupningsarbetet är att ta fram indikatorer för att följa upp att vi arbetar rättighetsbaserat för att garantera att alla insatser i planering, genomförande och uppföljning alltid har individen i fokus. Arbetet redovisas i samband med delårsrapportering av 2021.

Lokalt ansvarig för programmet *Från vad till hur* är utvecklingsledare Henrik Westerberg. För ytterligare information: [Från vad till hur – Icke-diskriminering och inkludering i praktiken – Emerga Institute](#)

3 Utvärdering

Förbundet har till uppgift att svara för uppföljning och utvärdering av beslutade åtgärder, såväl strukturella som individriktade insatser.

"Samordningsförbundet utvärdering bör utgå från de gemensamma mål som finns för varje aktivitet. Lagstiftaren betonar vikten av att uppföljning och utvärdering planeras redan när verksamheten startar och att den ska vara en integrerad del av förbundets verksamhet. Utvärderingen kan göras av den egna personalen, av externa experter eller av dessa tillsammans. Det är viktigt att utvärderingarna har hög kvalitet så att resultaten är tillförlitliga och ger legitimitet för den fortsatta verksamheten. Ett sätt att trygga kvaliteten är att använda forskare från universitet och högskolor" Utdrag Handbok för finansiell samordning Nationella rådet 2016.

Syftet med utvärderingar kan vara kontrollerande, dvs om ett projekt leder till önskat resultat utifrån förändringsteorin. Detta kallas för **summativ utvärdering** och görs ofta när en insats eller verksamhet är avslutad. Utvärderingen blir då ett sätt för beslutsfattare att ta fram information, för att bättre kunna styra en verksamhet och avgöra om insatsen ska fortsätta att bedrivas på samma sätt.

När utvärderingen istället fokuserar verksamhetsutveckling och lärande processer medan verksamheten pågår kallas för den **formativa utvärderingen**. Metoder och arbetssätt kan utvärderas under projektets gång och förståelsen för processer ökar och bygger samtidigt upp kunskap inom verksamheten som utvärderas.

Följeforskning är en dokumenterad metod som innebär att utvecklingsarbetet analyseras och granskas tillsammans med de som berörs av projektet. Ett interaktivt arbete för att kunna utveckla och förbättra under processen. Följeforskningen sker genom observationer, enkätstudier och intervjuer med medarbetare och deltagare, som ett interaktivt processtöd. Avstämningar och analyser sammanställs under insatstiden i syfte att skapa lärande under processen. EU-kommissionen har lyft fram följeforskning framför traditionell utvärdering, för att understödja erfarenhetsspridning och projektutförande under och efter projektiden i speciellt utvalda projekt.

3.1.1 Nationell utvärdering

Inspektionen för socialförsäkring (ISF) har av regeringen¹ fått i uppdrag att ta fram en plan för utvärdering av samordningsförbundens organisering och verksamhet. www.inspsf.se/pagaende-projekt/socialforsakring/2019-06-26-utvardering-av-samordningsforbundens-verksamhet

Planen för utvärderingen har delats upp i tre fristående delar:

- Samordningsförbundens organisation och verksamhet idag
- Effekter av samordningsförbundens verksamhet på kommunnivå
- Effekter av samordningsförbundens insatser på individnivå.

Resultaten för de två första delarna går att lösa på Inspektionens hemsida: www.inspsf.se/publikationer/rapporter/2019/2019-03-15-gor-samordningsforbund-nagon-skillnad

Finsam Göteborg deltar tillsammans med Finsam Stockholm och Samordningsförbundet Insjöriket i den tredje och sista delen av utvärderingen som handlar om en effektutvärdering på deltagarnivå. En randomiserad och kontrollerad

¹ Regeringsbeslut 2017-06-22: Uppdrag ang. utvärdering av samordningsförbundens verksamhet

studie som startade i augusti 2019 pågår under 2021 och som ska rapporteras till regeringen i december 2022. Ett önskvärt mål är att nå 600 deltagare i studien, ett mål som försvårats att uppnå med anledning av Corona-pandemin.

3.1.2 SKR

Sveriges Kommuner och Regioner har i en skrivelse i januari 2021 till regeringen påtalat att det behövs en översyn av Finsam, för att säkra att stödet når till de grupper som har störst behov. Vägledande för översynen är att det sker i dialog och nära samarbete med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, SKR, kommuner, regioner, samordningsförbund samt Inspektionen för socialförsäkring.

3.1.3 Lokala utvärderingar

Styrelsen för Finsam Göteborg och kansliet har till uppgift att tillse att lokal utvärdering sker av de insatser och projekt som förbundet finansierar. Detta sker på olika sätt beroende på vilken insats som ska utvärderas. För de individriktade insatserna, särskilt ESF-projekten, som förbundet äger eller deltar i så är de oftast utomstående utvärderare som gäller.

Då förbundet genomgått en organisationsförändring under 2020 och en ny organisation är formerad till 2021 kommer en genomgång av behovet av utvärdering genomföras under början av 2021. Under nästa kapitel finns en matris för uppföljning och utvärdering för respektive insats för 2021 och framåt.

4. Matris för uppföljning och utvärdering per insats

Insats	Projektid	Metodval	Utförare	Redovisning
ESF-PROJEKT				
ESF-projektet Nordost	2019-02-04– 2022-01-31	Formativ	SERUS	Del- och helår Rapporter
ESF-projektet Respondere	2019-04-01– 2022-03-31	Tjänstedesign Formativ Samhällsekonomisk	Emerga Contextio payoff	Del- och helår Rapporter
ESF-projektet LANDA	2020-09-01– 2023-02-28	Summativ Forskning- och Utveckling	FoU i Väst Emerga	Del- och helår Rapporter
ESF-projektet Move On	2020-09-02– 2023-02-28	<i>Upphandling pågår</i>		Del- och helår Rapporter

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

Insats	Projektid	Metodval	Utförare	Redovisning
INDIVIDINRIKTADE INSATSER				
Finsamteam	2021-01-01	SUS Indikatorer NNS Indikatorer MR Effektutvärdering	ISF	Årsrapport Årsrapport NNS Delår- o helår ISF-rapport till regeringen 2022
Finsam Unga vuxna	2021-01-01	SUS Indikatorer NNS Indikatorer MR Effektutvärdering Programtrogenhets- mätning IPS	ISF	Årsrapport Årsrapport NNS ISF-rapport till regeringen 2022
Finsam Vuxna	2021-01-01	SUS Indikatorer NNS Effektutvärdering Programtrogenhets- mätning IPS	ISF	Årsrapport Årsrapport NNS ISF-rapport till regeringen 2022
Finsam Hälsa och aktivitet	2021-01-01	SUS Indikatorer NNS Effektutvärdering Enkät hälsolitteracitet	ISF	Årsrapport Årsrapport NNS ISF-rapport till regeringen 2022
STRUKTURELLA INSATSER				
Mentorskap - utbildning	2014	Uppföljning av mål SUS volyminsats Enkäter till deltagare efter utbildning och efter 6 månader.	Ingen extern utvärdering.	Delår o helår
Insatskatalogen	2018	Statistik användare Enkät användare	Samordnings- förbundet centrala Östergötland	Delår o helår
Norma - Idéburet offentligt Partnerskap	2018	Egen uppföljning	Ingen extern utvärdering.	Delår o helår
Kunskapsdialoger	pågående	SUS volyminsats Enkät	Ingen extern utvärdering.	Delår o helår
Utbildningar	pågående	SUS volyminsats	Ingen extern utvärdering.	Vid varje tillfälle.

